

LAUSUNNON ANTAMINEN KUNTALAIN HALLITUKSEN ESITYSLUONNOKSESTA

Khall § 125

Kuntalain kokonaisuudistusta on valmisteltu siten, että uusi kuntalaki tulisi voimaan vuoden 2015 alusta. Lain valmistelua varten valtiovarainministeriö asetti heinäkuussa 2012 parlamentaarisen seurantaryhmän, työvaliokunnan ja neljä valmistelujaostoa. Jaostojen työn pohjalta on valmisteltu hallituksen esitysluonnos.

Tavoitteena on ottaa kuntalaissa huomioon kuntien erilaistuminen ja mahdollistaa kuntakohtaisia ratkaisuja hallinnon, johtamisen ja osallistumisen järjestämisessä. Tavoitteena on edistää uusien toimintatapojen muotoutumista ja kuntien toiminnan tehostamista. Lisäksi pyritään edistämään sähköisten toimintatapojen hyödyntämistä.

Kuntalain kokonaisuudistuksen luonnoksessa keskeisiä muutoksia kunnan näkökulmasta ovat seuraavat:

Yleistä

- uusi kunnan toiminnan käsite (6 § 2 momentti): sisältää juridisen kuntakonsernin lisäksi kuntien yhteistoiminnan, kunnan omistukseen perustuvan toiminnan sekä ostopalvelut;
- kunnan järjestämisvastuu (8 §); uusi säännös;
- konserniohjaus (14 § 4 kohta), konserniohjeista päättäisi valtuusto;
- kuntavaalit ja valtuuston toimikausi (15 §); kuntavaalit ehdotetaan siirrettäväksi keväälle (huhtikuun kolmas sunnuntai) ja valtuuston toimikausi alkaisi kesäkuun alusta (nykyistä valtuustokautta pidentettäisiin puolella vuodella),
- kuntastrategia (39 §); laatiminen ja sisältö lakisääteiseksi;
- suostumus luottamustoimeen (71 §); luottamustoimeen voitaisiin valita vain henkilö, joka on suostunut ottamaan tehtävän vastaan;
- vaalikelpoisuus (74 §); henkilö ei voisi olla saamaan aikaan kunnanhallituksessa ja kuntakonserniin kuuluvan yhtiön hallituksessa

Organisaatio

- valtuuston koko (16 §); laissa säädettäisiin ainoastaan valtuutettujen vähimmäismäärästä asukasluvultaan erilaisissa kunnissa;
- valtuuston puheenjohtajisto (18 §); lakisääteinen oikeus osallistua kunnanhallituksen kokouksiin (nyt hallintosäännöissä)

/..

Khall § 125

/..

- muu organisaatio (31 §); lautakuntien ohella vaihtoehtoisina valio-kuntamalli (kunnanhallituksen ja lautakunnan jäsenenä vain valtuu-tettuja tai varavaltuutettuja), puheenjohtajamalli (lautakunnan pu-heenjohtaja kunnanhallituksen jäsen), tilaaja-tuottaja-malli (palvelu-jen järjestämisvastuu ja palvelujen tuottamista koskeva päätöksente-ko erotetaan) sekä mahdollisuus asettaa alueellisia toimielimiä;
- päätoimiset ja osa-aikaiset luottamushenkilöt (34 ja 81 §); valtuuston puheenjohtaja, kunnanhallituksen puheenjohtaja tai varapuheenjohta-ja tai lautakuntien puheenjohtajat voisivat olla päätoimisia tai osa-ai-kaisia;
- puheenjohtajiston erottaminen (35 §); valtuustolla mahdollisuus erot-taa vain puheenjohtajisto
- kunnanhallitus (40 §); tehtävistä säädettäisiin nykyistä yksityiskoh-taisemmin;
- kunnanhallituksen puheenjohtajan tehtävät (41 §); uudet säännökset;
- johtajasopimus (43 §); kunnan ja kunnanjohtajan välinen johtajasopi-mus pakolliseksi, valtuusto hyväksyy;
- yhteistoiminta (8 luku); nykyistä yksityiskohtaisemmat säännökset yhteistoimintaorganisaatioiden toimielimistä ja yhteistoimintasopi-musten sisällöstä;
- liikelaitos (9 luku ja 121 §); johtajaa koskevaa säätelyä yksinkertais-tettaisiin ja taloutta koskevia säännöksiä vähennettäisiin;
- sidonnaisuuksien ilmoittaminen (85 §); keskeisillä luottamushenki-löillä; (kunnanhallituksen jäsenet, valtuuston puheenjohtajisto sekä viranhaltijoilla (kunnanjohtaja) olisi velvollisuus ilmoittaa sidonnai-suuksistaan tarkastuslautakunnalle, valtuusto voisi laajentaa ilmoitta-jien piiriä;

Hallintomenettely

- hallintosääntö (91 §); merkitystä ja sisältöä ehdotetaan laajennetta-vaksi;
- otto-oikeus (93 §); rajattaisiin vain kunnanhallituksen käytettäväsi;
- uudet sähköiset menettelytavat (100 ja 101 §); mahdollistettaisiin sähköinen kokous (näkö- ja ääniyhteys) ja sähköinen päätöksenteko-menettely;
- kokouksen johtaminen (103 §); valtuuston ohella myös muiden toi-mielinten kokousten johtamisesta säännökset lakiin;

/..

Khall § 125

/..

Osallistuminen ja tiedottaminen

- aloiteoikeus (23); laajentaminen kunnan asukkaiden ohella palvelujen käyttäjiin sekä kunnassa toimiviin yhteisöihin ja säätiöihin;
- kansanäänestys (25 §); neuvoa-antavan kansanäänestysaloitteen ikärajan alentaminen 15 vuoteen ja aloitteen tekijöiden vähimmäismäärän alentaminen, lisäksi kansanäänestyslain muutos niin, että äänestys olisi mahdollista sähköisesti;
- nuorisovaltuusto (26 §) sekä vanhus- ja vammaisneuvosto (27 ja 28 §); nuorisovaltuusto ja vanhusneuvosto pakollisia, vammaisneuvosto vapaaehtoinen;
- viestintä ja tiedottaminen (109, 110 ja 141 §); mm. kunnan pöytäkirjojen ja ilmoitusten julkaiseminen sekä palveluista ja taloudesta tiedottaminen yleisessä tietoverkossa;

Talous

- kuntatalousohjelma (12 §); korvaisi nykyisen peruspalveluohjelman ja –budjetin ja kattaisi kuntatalouden kokonaisuudessaan ja sisältäisi myös julkisen talouden suunnitelman edellyttämät yksilöidyt toimenpiteet kuntatalouden tasapainottamiseksi;
- ns. puolueverot (83 §); kunnalle velvoite ilmoittaa tilinpäätöksessään luottamushenkilöiltä heidän antamansa valtuutuksen perusteella perittyjen luottamushenkilömaksujen määrä;
- talousarvio ja -suunnitelma (111 §); huomioon koko kuntakonsernin talouden vastuut ja velvoitteet;
- alijäämän kattamisvelvollisuus (111 §); sitovuutta vahvistettaisiin ja ulotettaisiin koskemaan myös kuntayhtymiä;
- arviointimenettely (119 ja 120 §); erityisen heikossa taloudellisessa asemassa olevien kuntien ja kuntayhtymien arviointimenettely siirrettäisiin valtioneosuuslaista kuntalakiin ja koskisi myös kuntayhtymiä;
- takaukset (130 §); kiinteistön luovutukset (131 §) ja julkisen palvelun velvoite (132 §); uudet säännökset

Valtiovarainministeriö on pyytänyt lausuntoja 26.8.2014 mennessä.

Luonnos hallituksen esitykseksi on saatavilla valtiovarainministeriön www-sivuilla osoitteessa www.kuntauudistus.fi.

/..

Khall § 125

/..

Esityslistan mukana ilman liitenumeroa lähetetään KUUMA-hallintoryhmän laatima lausuntoluonnos ja tiivistelmä kuntalain hallituksen esitysluonnoksesta.

Kunnanjohtajan ehdotus:

Kunnanhallitus antaa kuntalain hallituksen esitysluonnoksesta seuraavan lausunnon:

Pornaisten kunta pitää kuntalain kokonaisuudistuksen sisältöä erittäin hyvänä ja kannatettavana seuraavin poikkeuksin:

Lakiluonnoksen 8 §:ssä käsitellään kunnan järjestämisvastuuta. Merkittävästi kunnan toimialaa koskeva sote-ratkaisu on kuitenkin vielä avoin, tulisi järjestämis- ja rahoitusvastuun osalta tämän pykälän sisältö arvioida vasta sen jälkeen kun ratkaisu on kokonaisuudessaan selvillä.

Lakiluonnoksen 15 §:ssä mainitun kuntavaalien ja valtuuston toimikauden alkamisen ajankohtien aikataulusuunnitelma voi asettaa haasteita käytännön toiminnalle. Valtuuston toimikauden aikaistaminen on erittäin perusteltua, uusi valtuusto pääsisi käsittelemään seuraavan vuoden talousarviota. Myös kuntavaalien toimittaminen sopii luontevasti kevääseen. Sen sijaan käytännön syistä tulisi harkita, onko vaalien toimittaminen ja valtuuston toimikauden alkamisen välinen aikataulu liian tiukka. Valtuustokauden alkamisen edellyttämät valmistelutoimenpiteet ja valtuustokauden toiminnan täysipainoinen käynnistäminen edellyttävät moninaisia toimenpiteitä, mm. luottamushenkilöpaikkoja koskevat neuvottelut, uusien luottamushenkilöiden yhteystietojen kokoaminen ja käyttöoikeuksien antaminen sähköisiin järjestelmiin. Voisi olla syytä joko aikaistaa vaalien ajankohtaa tai siirtää hieman valtuuston toimikauden alkamisajankohtaa niin, että valmistelutoimenpiteille jää riittävästi aikaa.

Lakiluonnoksen 100 §:ssä mainitun sähköisen kokouksen osalta olisi harkittava, voitaisiinko vaatimusta yhtäaikaisesta ääni- ja kuvayhteydestä lieventää. Vaihtoehtoinen ratkaisu voisi olla esimerkiksi puhelinkokous ilman kuvayhteyttä. Puheyhteys yksinäänkin saattaisi turvata riittävällä tavalla jokaisen mahdollisuuden esittää näkemyksensä muille jäsenille.

Lakiluonnoksen 101 §:ssä mainittu sähköinen päätöksentekomenettely tulisi sallia itsenäisenä menettelynä eli myös ilman varsinaista kokousta.

/..

Khall § 125

./..

Tämän pykälän osalta pöytäkirja tarkastetaan heti kokouksessa.

Tästä päätöksestä antaa lisätietoja kunnanjohtaja Markku Hyttinen, puh. 040 724 6907.

Kunnanhallituksen päätös:

Hyväksyttiin yksimielisesti.

Tämän pykälän osalta pöytäkirja tarkastettiin heti kokouksessa.
